

ปฏิรูปการเมืองโดยไม่ต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ระบบการเมืองของไทยในปัจจุบันเป็นระบบการเมืองที่ใช้อำนาจแก่คนมีเงิน มีอำนาจ มีอิทธิพล ที่ว่าใช้อำนาจแก่คนมีเงิน มีอำนาจ มีอิทธิพลก็เพราะว่า การที่จะได้เข้าไปสู่ตำแหน่งสำคัญทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตำแหน่งรัฐมนตรี ตำแหน่งเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ตำแหน่งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตำแหน่งเลขาธิการพรรคการเมือง ก็ต้องผ่านการคัดเลือก ส.ส. ก่อน เมื่อได้รับเลือกได้เป็น ส.ส. แล้วจึงจะมีสิทธิได้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว และผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ก็หมายความว่าผู้แข่งขันที่ได้คะแนนเสียงมากกว่าคู่แข่งคนอื่น ๆ ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน

จากเงื่อนไขการเลือกตั้งที่ตัดสินกันด้วยคะแนนเสียงมากกว่าคือผู้ชนะ จึงเป็นสาเหตุให้คู่แข่งกันต้องใช้วิถีทุกรูปแบบเพื่อให้ได้ชัยชนะ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เงิน ใช้อำนาจ หรือใช้อิทธิพล คนที่มีสามสิ่งนี้จึงมีโอกาสดีกว่าคนอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะสภาพของสังคมในชนบทและลักษณะทั่วๆ ไปของสังคมบ้านเรา การพึ่งคนรวย, ข้าราชการและพ่อค้ายังคงพึ่งพหุผู้มีอำนาจ, อิทธิพล นักเลง แก๊งทั้งหลายยังคงพึ่งพาอาศัยผู้มีอิทธิพล

เงิน อำนาจ และอิทธิพลที่จะนำไปใช้เพื่อให้ได้ชัยชนะในการเลือกตั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับสภาพของสังคมในพื้นที่เขตเลือกตั้งนั้นๆ ด้วย อันประกอบด้วยลักษณะของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ลักษณะของประชาชน ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ ประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ ส่วนสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น ถนนหนทาง น้ำดื่ม น้ำใช้ ไฟฟ้า โรงเรียน สถานพยาบาล ฯลฯ และที่สำคัญ โอกาส อำนาจ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนมีมากน้อยเพียงใด สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยของบ้านเราเป็นอย่างยิ่ง

สภาพของสังคมจะเป็นตัวกำหนดชัยชนะของผู้ลงแข่งขัน ส.ส. ว่าลักษณะของประชาชนและสิ่งแวดล้อมอย่างนี้ผู้ลงแข่งขันจะต้องเป็นคนอย่างไร จะใช้วิถีใดจึงจะได้ชัยชนะ ถ้าลักษณะของประชาชนในเขตเลือกตั้งเป็นคนที่โอกาสทั้งทางการศึกษา อาชีพ และรายได้ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมแล้วก็ตาม คนมีเงินมีอำนาจมีอิทธิพลมักจะมีโอกาสได้เป็น ส.ส. มากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น ด้วยเหตุนี้จึงปรากฏความไม่ชอบมาพากลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ส.ส. เช่น มีการซื้อสิทธิขายเสียง เจ้าหน้าที่ไม่วางตัวเป็นกลาง มีการร่ำหว่าคะแนน ข่าคู่แข่งกัน เป็นต้น

จึงมีคำถามว่า แล้วเหตุใดจนพรรคการเมืองจึงรับคนพวกนั้นเข้าสังกัดพรรค ส.ส. จะสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรค คำตอบก็คือไม่มีอะไรอื่นอะไรจะตอบว่า ก็คนพวกนี้มีโอกาสจะได้เป็น ส.ส. และพรรคการเมืองทุกพรรคก็ต้องการจะให้ได้จำนวน ส.ส. มากๆ เพราะถ้าพรรคการเมืองใดได้จำนวน ส.ส. มากที่สุด พรรคการเมืองนั้นย่อมมีโอกาสได้จัดตั้งรัฐบาล และหัวหน้าพรรคจะได้เป็นนายกรัฐมนตรี กรรมการพรรคผู้สนับสนุนจนเจือพรรคจะได้เป็นรัฐมนตรี

เมื่อเงื่อนไขทางการเมืองที่สำคัญอยู่ที่การเลือกตั้ง ซึ่งถือกันว่าเป็นวิถีที่ดีที่สุดตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย พรรคการเมืองที่หลายแห่งขึ้นกันเพื่อจะเป็นรัฐบาลโดยไม่มีพรรคใดเติมใจอยากจะเป็นฝ่ายค้าน (เพราะอะไรก็รู้ๆ กันอยู่) ดังนั้น ทุกพรรคจึงต้องสรรหาคนส่งสมัครรับเลือกตั้งที่พรรคภาคตัวเขาจะได้รับชัยชนะได้เป็น ส.ส. จึงเห็นได้ว่ามีบางพรรคที่ค่านึงว่าคนคนนั้นจะมีคุณสมบัติอย่างไร ตามหลักแบบไหน มีประวัติส่วนตัวเป็นอย่างไร มีพฤติกรรมเบื้องหน้าเบื้องหลังอย่างไร จะใช้วิถีไหนแข่งขันด้วยวิถีใด ก็ต้องเอาตัวคนคนนั้นมาพิจารณาการเลือกตั้งได้

ด้วยเงื่อนไขทางการเมืองดังกล่าว ลักษณะของ ส.ส. เมืองไทยส่วนใหญ่ที่ปรากฏให้เห็นทางโทรทัศน์ทางหนังสือพิมพ์ ในคราวประชุมสภาหรือเป็นข่าวทั่วไปได้แสดงออกมาให้เห็นถึงมรรยาท วาจ และพฤติกรรมบ่งบอกให้รู้ได้ว่าเป็นบุคคลประเภทใด ถ้าเขาเหล่านั้นเป็นแค่ ส.ส. ก็ยังพอรับได้ แต่ในปัจจุบันนี้ประชาชนชาวไทยจะยอมรับกันมีเพียงคนเดียว เพราะคนพวกนั้นได้หันตัวออกจาก ส.ส. ขึ้นมาสู่ตำแหน่งบริหารบ้านเมืองเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามลำดับ แล้วผลที่ตามมาเป็นอย่างไรก็อย่างที่เห็นเป็นอยู่อย่างทุกวันนี้

ถ้าไม่ ส.ส. พวกนั้นจึงผันมาเป็นรัฐมนตรีได้ ทั้งๆ ที่ไม่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง ตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งอันทรงเกียรติและสูงส่งยิ่งสำหรับฝ่ายบริหารประเทศชาติ เป็นเกียรติภูมิของคนไทยทั้งชาติ ซึ่งผู้ที่นั่งอยู่บนเก้าอี้รัฐมนตรีควรจะได้ดำรงตน มิใช่ว่าจะอ้าง พึ่งอิทธิพลโดยชอบธรรมตามระบอบประชาธิปไตยแล้วจะประพฤติตนเหมือนนั่งอยู่บนโต๊ะกินข้าวที่บ้านหาได้ไม่

การที่พวก ส.ส. ประเภท "อี" ผันตัวออกมาเป็นรัฐมนตรี (อี) ได้ก็เพราะโครงสร้างทางการเมืองมีส่วนผลักดันให้เป็นไปเช่นนั้น เงื่อนไข ความปรารถนา และผลที่ตามมาจะมีความสัมพันธ์อันเกี่ยวเนื่องกันอย่างแยกไม่ออก คือ หนึ่ง เริ่มตั้งแต่ผู้สมัคร ส.ส. ต้องสังกัดพรรคการเมืองนี้ต้องจัดพรรคการเมือง ต้องฟังและปฏิบัติตามพรรคการเมือง ความมีอิสระเสรีภาพลดหายไปตั้งแต่เริ่มแรก สอง การจะตั้งพรรคการเมืองได้จะต้องหาสมาชิกให้ได้ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ก็

ต้องมีการจ้างวานกันเพื่อให้ได้จำนวนตามเงื่อนไข ประชาชนจึงไม่ใช่เจ้าของพรรคการเมือง แต่คณะผู้จัดตั้งพรรคการเมืองต่างหากที่เป็นเจ้าของพรรคอย่างแท้จริง สาม พรรคการเมืองต้องการให้ได้จำนวน ส.ส. มากที่สุด เพราะฉะนั้น ใครก็ได้ที่พรรคการเมืองนั้นว่าจะได้เป็น ส.ส. ก็จะไปเอาเข้ามาไว้ในพรรค เพื่อเจ้าของพรรคจะได้เป็นรัฐมนตรีความเงื่อนไข ส.ส. ก็ต้องการเป็นรัฐมนตรีด้วยกันทุกคน จึงจัดเป็นแก๊งรวมเป็นกลุ่มไว้ครอบงำเจ้าของพรรค และประการที่ห้า ความเฉลียวฉลาดตามาถ้ำอำนาจอยู่ในมือมาร

จากโครงสร้างทางการเมืองที่ได้กล่าวมานี้ จึงทำให้ใครก็ได้ที่มีคุณสมบัติครบครน เมื่อกฎหมายกำหนดสามารถที่จะเป็น ส.ส. หรือเป็นรัฐมนตรีได้ เหมือนเดินเข้าประตูห้องที่มีคนเฝ้าประตูเป็นผู้ดูแลว่าใครคือผู้สมควรหรือไม่สมควรที่จะเข้าไปในห้อง คนเฝ้าประตูจึงเป็นคนที่มีความสำคัญ ถ้าคนเฝ้าประตูไม่มีความเกี่ยวข้องกับกิจการภายในห้อง ไม่มีความรู้ในเชิงวินัยจึงว่าผู้ใดที่เหมาะสมกับกิจการภายในห้องที่สมควรจะให้คนเข้าไป และผู้ใดไม่สมควรจะให้คนเข้าไป ก็สุดวิสัยที่จะได้บุคคลไปบริหารกิจการให้บรรลุตรงตามวัตถุประสงค์ได้ คนเฝ้าประตูต้องอุปถัมภ์มิใช่ได้ตั้งประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ให้เข้าไปนั่งในสภาเพื่อครหากฎหมายหรือไปเป็นรัฐมนตรี หรือไปดำรงตำแหน่งสำคัญๆ ทางการเมือง คุณสมบัติของบ้านเมืองและประชาชนไว้จนใดกันนั้น ยิ่งไปกว่านั้น พรรชนคนพาลบางคนยังสามารถหลอกลวงเข้าไปในห้องได้ เพียงเอาเศษเงินของเขาไม่ก็ร้อยบาทต่อคน ซึ่งก็มากพอสำหรับคนเฝ้าประตูยึดได้มือที่เดินเข้าไปได้แล้ว จุดนี้สำคัญเมื่อทำบ่อยๆ ก็พลอยเป็นธรรมเนียม จะผ่านประตูเข้าไปในห้องได้ก็ต้องจ่ายเงิน คนไม่ยอมจ่ายเงินโอกาสจะเข้าไปได้จึงมีน้อยมาก

คนมีเงิน คนมีอำนาจ คนมีอิทธิพล เขาใช้เงิน ใช้ อำนาจ ใช้อิทธิพลเป็นไม้เท้าเข้าไปในห้องได้ ส่วนคนด้อยคุณธรรม คนมีความรู้ความสามารถแต่ไม่ให้เงิน คนเฝ้าประตูจึงถูกเม้ม ด้วยเหตุนี้ คนที่มีคุณสมบัติตามประการหลังนี้จึงต้องเลือกพื้นที่เพื่อลงสมัคร ส.ส. ในเขตที่มีประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองพอสมควร ส่วนใหญ่ได้แก่พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือในเขตเมืองของบางจังหวัด แต่จำนวน ส.ส. ในเขตพื้นที่ดังกล่าว เมื่อเทียบกับจำนวน ส.ส. ทั้งประเทศแล้วค่อนข้างน้อยไม่ถึง 1 ใน 6 ก็ว่าได้

เมื่อระบบการเมืองของบ้านเรามีลักษณะดังที่ได้กล่าวมา จึงไม่น่าแปลกใจที่ในรัฐสภาไทย จะเต็มไปด้วยคนที่หน้าตาประหลาดๆ คา เหลือก ปากห้อย หูย้อย คางขาน ขี้ชาจากอยู่ทุกสมัย ยิ่งไปกว่านั้น คนพวกนั้นยังสามารถผลักดันให้

ตนให้ได้เป็นรัฐมนตรีได้อีกด้วย โดยพรรคพวกกลุ่มกัน เป็นกลุ่มนั้นกลุ่มนี้เพื่อใช้เป็นเครื่องต่อรองตำแหน่งรัฐมนตรีตามใจตัวของกลุ่ม ถ้าไม่ให้ความหมายรัฐมนตรีกับกลุ่มพวกเขา บางทีหัวหน้าพรรคก็หมดสิทธิ์เป็นนายกฯ ได้เหมือนกัน ดังนั้น หัวหน้าพรรคจึงต้องให้ประชาชนจะรับได้หรือไม่ก็ได้ก็ดองกลักลิ้นเอา เพราะมันจะไปตามครรลองของระบบการเมืองบ้านเรา

จึงอยากจะเสนอความคิดเห็นไปยังพรรคการเมืองบางพรรคที่มีฐานะเสียงอยู่เฉพาะในกรุงเทพฯ และมีก.เม.ดังใจจริง เห็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ และประชาชนยิ่งกว่าประโยชน์แห่งตนและพวกพ้องที่พยายามเข้าสู่วิถีทางการเมืองด้วยคุณธรรมและความถูกต้อง ขอให้เปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์พรรคเข้าไปสู่รัฐสภากันใหม่ จากที่เคยใช้คุณธรรมนำการเมือง มาเป็นใช้การเมืองนำคุณธรรมแทน

ที่เสนอให้ใช้การเมืองนำคุณธรรมนั้นหมายความว่า ให้ใช้เงินขันแข่งขันเพื่อจะเข้าไปสู่ประตูรัฐสภาเท่านั้น ต่อเมื่อได้เข้าไปนั่งในรัฐสภาได้แล้ว ได้ดำรงตำแหน่งสำคัญๆ ทางการเมืองได้แล้วจึงค่อยใช้คุณธรรมนำการเมืองตามอุดมการณ์ต่อไป ถ้าไม่ทำเช่นนี้คนดีจะ ไม่ได้มีในสภาเลย แต่ถกถกทำตามข้อเสนอมา แล้วส่งคนดีๆ ไปสู่นิคมวังจังหวัดมากฯ คนมีเงินมีบารมีที่ดื้อ มีคุณธรรมในคำจึงหวัดไม่ไขจะ ไม่มี แต่เพราะเขาไม่ยอมเข้าไปในวังจรรย์ดังกล่าว

การจะให้ภาคีไหลไปตามกระแสเพื่อไปไล่ล่าเสียงนั้นย่อมเป็นไปได้ยาก เพราะน้ำเสียงมีความหนาแน่นมากกว่าน้ำดี จึงมีแรงต้านทานน้ำดีได้ จึงต้องใช้พลัง ช่วยขยันน้ำดีให้ไปผลักดันเสียงให้พันวิถีทางไป และดำเนินเสียงยังไม่หมดไปก็ไม่ต้องทำใจให้อดทนยอมปลิวปลิวปลิวคนอยู่ปะปนกับน้ำเสียให้เจือจางลงบ้างก็ยังดีกว่าที่จะปล่อยให้แห้งทั้งหมด

วิธีการที่กล่าวนี้ก็คือว่าเป็นวิถีปฏิรูปการเมืองวิธีหนึ่ง โดยไม่ต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นวิถีปฏิรูปตามคำสอนของคนโบราณที่ว่า "เอาเนื้อตำยาตำ" หมายความว่าให้การเมืองปฏิรูปการเมือง เป็นวิธีปฏิรูปการเมือง คือให้คนดีใช้วิถีเกี่ยวกับหรือเหนือกว่าพวกยี้เพื่อส่งคนดีเข้าสภา

สมศักดิ์ ดอกบัวทอง